

20. 20. ÇALIŞMA DÖNEMİNDE MESLEKSEL ALANLARDA CİNS AYRIMCILIĞINA KARŞI ÇALIŞMALAR

Jeoloji Mühendisliği çalışma koşullarındaki arazi zorlukları vb gerekçeler ileri sürülerek işyerlerinde uygulanmaya çalışılan cins ayrımcı uygulamalara karşı kadın meslektaşlarla ortak çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmaların odak noktasında, Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) 2004/2 ve ek yerleştirme tercih kılavuzunda Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü merkez teşkilatına alınacak personel konusunda getirilen cins ayrımcı kıstaslar olmuştur.

Odamıza ulaşan bilgiler çerçevesinde gerek TMMOB gerekse ilgili Kamu Kurumları nezdinde gerekli girişimlere ivedilikle başlanılmıştır. Odamızın Cins Ayrımcılığına karşı yaklaşımını genel olarak ortaya koyan ve ilgili kurumlara iletilen yazılar aşağıda sunulmuştur;

.....&.....

Ankara:10.11.2004
Sayı :5453/302
Konu:Cinsiyet ayrımcılığı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Kamu görevlerine ilk defa atanacaklar için yapılacak sınavlar hakkında genel yönetmelik hükümleri uyarınca Öğrenci Seçme Ve Yerleştirme Merkezi tarafından hazırlanan Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) 2004/2 ve ek yerleştirme tercih kılavuzunda Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü merkez teşkilatına alınacak kadro ve pozisyonlar ilan edilmiştir.

Alınacak Jeoloji, Jeofizik, Elektrik-Elektronik, Fizik, Harita, Kimya, Maden, Makine ve Petrol mühendisleri için yapılacak başvurularda ve işe almada erkek olma şartı getirilmiştir. Getirilen bu koşul, çalışma hayatında ne yazık ki sık sık karşılaşılan cinsiyet ayrımcılığının son örneği olmuştur.

Jeoloji Mühendisi başvuru koşullarındaki cinsiyet ayrımcılığı ile ilgili olarak Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'ne ve Başbakanlığa gönderilen yazıların bir örneği, yazımız ekindedir.

Ancak cinsiyet ayrımcısı uygulama sadece Jeoloji Mühendisleri ile sınırlı olmayıp yukarıda belirtilen Jeofizik, Elektrik-Elektronik, Fizik, Harita, Kimya, Maden, Makine ve Petrol Mühendisleri kadroları için de geçerlidir.

Öğrenci Seçme Ve Yerleştirme Merkezi tarafından hazırlanan Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) 2004/2 ve ek yerleştirme tercih kılavuzunda Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü merkez teşkilatına alınacak mühendis kadro ve pozisyonlar için **Anayasa'nın 10. Maddesi, İş Kanunu'nun 5. maddesi, "BM kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın kaldırılması sözleşmesi"nin 11. Maddesine ve Uluslararası Çalışma Örgütü**

mevzuatına aykırı bir şekilde yapılan cinsiyet ayrımcılığına karşı TMMOB odalarının birlikte tavır almasının yararlı olacağına inanıyoruz.

Bilgi ve gereğini arz eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz

.....&.....

Ankara:10.11.2004
Sayı :5454/503-1
Konu:Cinsiyet ayrımcılığı

**T.C
BAŞBAKANLIK
Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'ne**

Kamu görevlerine ilk defa atanacaklar için yapılacak sınavlar hakkında genel yönetmelik hükümleri uyarınca öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi tarafından hazırlanan Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) 2004/2 ve ek yerleştirme tercih kılavuzunda MTA Genel Müdürlüğü merkez teşkilatına alınacak kadro ve pozisyonlar ilan edilmiştir.

Alınacak mühendis kadroları arasında jeoloji mühendislerinin bulunması Odamız tarafından olumlu karşılanmıştır. Ancak, alınacak jeoloji mühendisleri arasında kadın erkek ayrımının yapılmış olması, bu olumlu duruma gölge düşürmüştür. 75 jeoloji mühendisliği kadrosu için erkek olmak şartı getirilmişken, buna karşılık 5 jeoloji mühendisliği kadrosu için de kadın olma şartı aranarak, çalışma hayatında ne yazık ki sık sık karşılaşılan cinsiyet ayrımcılığının bir örneği daha yaratılmıştır.

Üniversitelerimiz bünyesindeki 30 Jeoloji mühendisliği bölümüne yılda 1400 öğrenci kadın erkek ayrımı yapılmadan alınmakta, mesleğin gerektirdiği zor arazi koşullarında bile çalışabileceği bilinciyle mezun olmaktadır. Aynı iş koşullarında erkeklerle eşit çalışma gücüne sahip kadın meslektaşlarımız aleyhine çalışma hayatına girişte ayrımcılık yapan bu zihniyet, kadınların üniversitelerin jeoloji mühendisliğine alınmamlarını savunan bir anlayış ile özdeştir.

MTA Genel Müdürlüğü'nün yeterli olmasa da almayı planladığı toplam 80 jeoloji mühendisliği kadrosunun yaklaşık % 6 sının kadınlara ayrılması, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmakta ve Anayasada herkese tanınmış çalışma hakkının kısıtlanması anlamına da gelmektedir.

Politik ve yönetsel tercihlere bağlı olarak cinsiyet ayrımcılığı yapan bu uygulama, Anayasa'nın 10. Maddesi, İş Kanunu'nun 5. ve "BM kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın kaldırılması sözleşmesi" 11. Maddelerine, Uluslararası Çalışma Örgütü mevzuatına aykırıdır.

İş yaşamında kadın meslektaşlarımıza karşı yapılmış hiçbir hukuki zemini olmayan bu çağdışı ayrımcılığı, sessiz kalarak kabul etmek mümkün değildir.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılması gereken, alınacak personelin sadece kadro ve pozisyonlarının ayrıntılı olarak belirtilmesi ve takdir yetkisinin başvuru sahiplerine bırakılmasıdır.

Emeğini ve mesleki birikimini Ülkesinin gelişimi, toplumun çıkarı için harcamış kadın meslektaşlarımız, jeoloji mühendisliği mesleğinde de en az erkek meslektaşları kadar başarılı olduklarını ispatlamışlardır. Hayatın her alanında önemli roller üstlenmiş kadın meslektaşlarımıza karşı iş hayatında uygulanan bu ayrımcılığı kınıyor, konuyla ilgili gerekli girişimleri Jeoloji Mühendisleri Odası olarak sürdüreceğimizi belirtiyoruz.

Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) 2004/2 ve ek yerleştirme tercih kılavuzunda MTA Genel Müdürlüğü merkez teşkilatına alınacak kadro ve pozisyonlar ile ilgili olarak cinsiyet ayrımcılığı taşıyan ifadelerin duyurudan ivedilikle çıkartılması ve sonuçtan Odamıza bilgi verilmesi konusunda gereğini önemle arz eder, çalışmalarımızda başarılar dileriz.

DAĞITIM:

- Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

.....&.....

Çağrımızla harekete geçen TMMOB Yönetim Kurulu aldığı kararla Personel yerleştirme işleminin iptali talebiyle Danıştay 12. Daire Başkanlığı'na **mühendis kadrolarına yapılacak atamalar için KPPSS-2004/2 ve Ek Yerleştirme Kılavuzunda yer verilen 252 kod numaralı nitelik tercihinin (Cinsiyeti erkek olmak) iptali ve yürütmesinin durdurulması** istemiyle dava açmıştır. Danıştay 12. Dairesi 08.03.2005 günlü, E:2004/4382 sayılı kararla **yürütmenin durdurulması kabul edilmiştir**. Davalı kurumların itirazları ise Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca 07.07.2005 günü **oyçokluğuyla red edilmiştir**. Ancak, ilgili kurumlarca (MTA Genel Müdürlüğü ve ÖSYM Başkanlığı) mahkeme kararları doğrultusunda bir işlem gerçekleştirilmemiştir. Konuya ilişkin hukuksal çabalar devam etmektedir.

Benzeri şekilde cins ayrımcı bir yaklaşım 16.01.2006 gün ve 26051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TPAO personel alım duyurusunda yaşanmıştır. Genel Müdürlüğe 26.01.2006 tarihli ve 313/503-2 sayılı yazı gönderilerek ilanın cinsiyet konusunda bir ifade içermeyecek şekilde yeniden düzenlenmesine ve bundan sonraki ilanlarda Jeoloji Mühendisine yönelik taleplerde "cinsiyet" bölümüne yer verilmemesine yönelik gerekli işlemlerin yapılması istenmiştir. Türkiye İş Kurumu ve TPAO Genel Müdürlüğü'ne gönderilen yazı aşağıda sunulmuştur:

.....&.....

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

Ankara:26.01.2006
Sayı :313/503-2
Konu:Cinsiyet ayrımcılığı

**T.C.
TPAO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE**

TPAO Genel Müdürlüğünde görevlendirilmek üzere 3 jeoloji Mühendisi alınmasına ilişkin ilan 16.01.2006 gün ve 26051 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Jeoloji Mühendisi istihdamına yönelik bu ilan, Odamız tarafından olumlu karşılanmıştır. Ancak, alınacak jeoloji mühendisleri için “cinsiyet” tercihinin yapılmış olması, bu olumlu duruma gölge düşürmüştür

Üniversitelerimiz bünyesindeki 30 Jeoloji mühendisliği bölümüne yılda 1400 öğrenci kadın erkek ayrımı yapılmadan alınmakta, mesleğin gerektirdiği zor arazi koşulları dahil her koşulda çalışabilecek bilinçle mezun olmaktadır.

Politik ve yönetsel tercihlere bağlı olarak cinsiyet tercihinde bulunarak ayrımcılığa neden olan bu türden uygulamaların, Anayasa’nın 10. Maddesi, İş Kanunu’nun 5. ve “BM her türlü ayrımcılığın kaldırılması sözleşmesi”nin 11. Maddelerine ve Uluslararası Çalışma Örgütü mevzuatına aykırı olduğu bilinmelidir.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılması gereken, alınacak personelin sadece kadro ve pozisyonlarının ayrıntılı olarak belirtilmesi ve takdir yetkisinin başvuru sahiplerine bırakılmasıdır.

Emeğini ve mesleki birikimini Ülkesinin gelişimi, toplumun çıkarı için harcamış kadın ve erkek meslektaşlarımızın, jeoloji mühendisliği mesleğinde eşdeğer derecede başarılı olduklarını ispatlamışlardır.

Bu çerçevede 16.01.2006 gün ve 26051 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ilanın, cinsiyet konusunda bir ifade içermeyecek şekilde yeniden düzenlenmesine ve bundan sonraki ilanlarda jeoloji mühendisine yönelik taleplerde “cinsiyet” bölümüne yer verilmemesine yönelik gerekli işlemlerin yapılması ve sonuçtan Odamıza bilgi verilmesi hususlarında gereğini önemle arz eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

DAĞITIM:

- TPAO Genel Müdürlüğü
- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

.....&.....

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

Üniversitelerimizdeki bayan öğrenci sayısı üzerine yapılan araştırmalar, kız öğrenci sayısının toplam öğrenci içindeki oranının 1983’de %36’dan 1999’da % 43’e yükseldiğini göstermiştir. “Bu konu araştırıldığında bölümler arasında çarpıcı farklılıklar görülüyor. Kız öğrenci oranında belki en çarpıcı artış **yerbilimleri (jeoloji ve jeofizik) bölümlerinde olmuş**. 60’lı ve 70’li yıllarda yerbilimleri bölümlerinde, özellikle jeoloji mühendisliğinde, kız öğrenci sayısı bir elin parmaklarını geçmezdi. Hatta bazı jeoloji bölümleri sadece erkek öğrenci kabul ederdi. 80’li yılların ilk yarısında da yerbilimleri bölümlerinde kız öğrenci oranı %20 civarındaydı. Daha sonra 80’li yılların sonlarına doğru bu oran hızla artarak 1992’de % 30’a, son yıllarda da % 40’a kadar yükselmiştir. Yerbilimlerinde % 1.42’lik yıllık artış hızı, Türkiye genelindeki tüm kız öğrenci oranındaki artışın (% 0.42), üç katından daha fazladır.” (Nilgün Okay, Y.Doç.Dr.; İTÜ Maden Fakültesi, Jeoloji Müh. Bölümü) Bölümlerimizdeki öğrenci profilindeki bu değişim süreci devam ettiği sürece çalışma hayatına atılan kadın meslektaşlarımızın cins ayrımcı uygulamalarla karşılaşacağı olay sayısının daha da artacağı açıktır.

MTA ve TPAO işyerlerinde yaşananlar yerbilimleri mühendislik hizmetlerinin yürütüldüğü işyerlerinde işverenler cephesinde kadınlara yönelik bir ayrımcılığın güçlü oranda devam ettiğini ve yakın gelecekte de devam edeceğini göstermektedir. Bu nedenle Odamızın “cins ayrımcılığına” karşı önümüzdeki dönemde daha sistematik çalışmalar planlaması ve işyerlerinde cins ayrımcılığına karşı kalıcı bir yaklaşım değişikliği yaratması gerekecektir.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

21. 20. ÇALIŞMA DÖNEMİNDE TAŞLAŞMIŞ FOSİL ORMAN-ÇAMLIDERE ÜZERİNE ÇALIŞMALAR

Odamızca yürütülen araştırmalar sonucu bugüne kadar varlığı bilinmeyen bir taşlaşmış fosil orman alanı Çamlidere (Ankara) ilçesi sınırları içinde bulunmuştur. Dünyada sınırlı sayıda var olduğu bilinen ve ülkemiz için önemli bir jeolojik miras alanı niteliği taşıyan bu sahaya yönelik çalışmalarımızın sonuçları ilgili kurumlara aktarılmış ve ivedilikle koruma altına alınması önerilmiştir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası (JMO) 2003 Dönemi Bilimsel ve Teknik Kurul (BTK) üyesi Petrol ve Jeoloji Yük. Müh. L. Tufan ERDOĞAN'ın, fosil ormanın varlığını saptaması ve JMO-BTK'yı bu konuda uyarmasını takiben, JMO Yönetim Kurulu, Bilimsel Teknik Kurul Üyesi Jeoloji Yük. Müh. Dr. Eşref ATABEY ve Paleontolog Dr. Gerçek SARAÇ'ı sözkonusu yöreye etüt için görevlendirmiştir. 04.12.2003 tarihinde gerçekleştirilen etüt sonucunda, Türkiye'de bugüne dek bilinmeyen zengin fosilleşmiş (silisleşmiş) bir ormanın varlığı ortaya konulmuştur. Ormanın yaşının, ilk çalışmaya göre Miyosen, günümüzden yaklaşık 20 milyon yıl öncesi olduğu saptanmıştır.

Bu verili durum üzerine, Kültür ve Turizm Bakanlığına bölgenin jeolojik koruma alanı, "jeosit" ya da "jeopark" olarak en kısa süre içerisinde koruma altına alınması konusunda 12.12.2004 tarih ve 2952/5005-5 sayılı yazı ile başvurulmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan Oda'ya gelen 05.01.2004 tarih ve B.16.KTV.0.10.00.01.720 sayılı cevabi yazıda, durumun Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'ne iletiliği belirtilmiştir. Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'nün Odamıza gönderdiği 30. 03.2004 tarih ve B.18.İÇÖ.06.06.00/328 sayılı yazıda ise taşlaşmış fosil bir ormanın olmadığı yönünde görüş belirtmiştir.

Bu yazıyı takiben, Petrol ve Jeoloji Yük. Müh. L. Tufan ERDOĞAN tarafından yöreye getirilen ATV ve TRT televizyonları, sözkonusu fosil ormanı tüm yönleriyle ekranlara yansıtılmıştır. Odamız, Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğüne 19.04.2004 tarih ve 1478/500-5 sayılı yazı ile verdiği yanıtta, ormanın kuşku bırakmayacak kadar gerçek olduğunu ve derhal milli park ilan edilerek koruma altına alınmasını bir kez daha bildirmiştir.

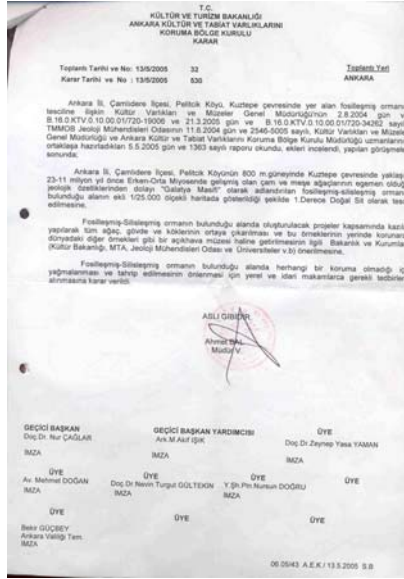
Geçen zaman içinde her iki Bakanlık'tan da konu ile ilgili bir cevap gelmemesi üzerine koruma için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 11.06.2004 tarih ve 2546/500.5 sayılı ve 12.07.2004 tarih ve 3275/500.5 sayılı yazılarımız ile ilgili kurumlar nezdinde bir kez daha girişimde bulunularak bir ÖN PROJE önerisinde bulunmuştur.

Odamızın konuya gösterdiği duyarlıklar sonuç vermiş ve Pelitçik köyünde Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca Odamız adına temsilcilerinde yer aldığı bir ekip oluşturularak 23-24/03/2005 tarihlerinde arazide inceleme gerçekleştirilmiştir.

Sonuç olarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu 13.05.2005 tarih ve 530 sayılı kararı ile;

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

- Ankara-Çamlıdere-Pelitçik Köyünün 800 metre güneyinde Kuztepe çevresinde fosilleşmiş-silisleşmiş ormanın bulunduğu alanın 1.Derece Doğal Sit olarak tescil edilmesine,
- Fosilleşmiş-silisleşmiş ormanın bulunduğu alanda oluşturulacak projeler kapsamında kazılar yapılarak tüm ağaç, gövde ve köklerinin ortaya çıkarılması ve bu örneklerin yerinde korunarak dünyadaki diğer örnekleri gibi bir Açık hava müzesi haline getirilmesinin ilgili Bakanlık ve Kurumlara (Kültür Bakanlığı, MTA, Jeoloji Mühendisleri Odası ve üniversiteler vb) önerilmesine;
- Fosilleşmiş-silisleşmiş ormanın bulunduğu alanda herhangi bir koruma olmadığı için yağmalanması ve tahrip edilmesinin önlenmesi için yerel ve idari makamlarca gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmiştir.

TAŞLAŞMIŞ FOSİL ORMAN-ÇAMLIDERE üzerine Odamızca geliştirilen ve ilgili Kurumlara iletilen “ÖN PROJE ÖNERİSİ” aşağıda sunulmuştur;

ÖN-PROJE

TAŞLAŞMIŞ FOSİL ORMAN, ÇAMLIDERE-ANKARA

I. PROJENİN AMACI:

1. KORUMA: Jeolojik mirasın korunarak gelecek nesillere iletilmesinin sağlanması,
2. EĞİTİM: Genel olarak kamuoyunu jeoloji bilimleri ve çevre sorunları konusunda eğitmek, özel olarak da jeoloji bilimleri öğrencilerine, orman fakültesi öğrencilerine, biyoloji-botanik bölümü öğrencilerine jeolojik mirasla ilgili uygulamalı eğitim sağlamak ve
3. KALKINMA: Bilimsel ve genel amaçlı turizmi canlandırarak, özelde yörenin, genelde tüm ülkenin kalıcı ekonomik gelişiminin sağlanmasında yardımcı olmak.

II. LOKASYON:

Ankara'nın 80 km kuzeybatısında, Çamlıdere İlçesi'ne bağlı Pelitçik Köyü. Koordinatlar: 40°26'00" Kuzey ve 32°25'00" Doğu.

III. ALANIN BÜYÜKLÜĞÜ:

Fosilleşmiş (silisleşmiş) ağaçlar bölgede çok geniş bir alana yayılmış olmasına karşılık ilk planda, sözkonusu ağaçların en yoğun şekilde yüzeyde mostralandığı 50-75 dönümlük bir araziyi içeren bir tepenin her iki yamacı ele alınmalıdır.

IV. YÜZEYSEL ÖZELLİKLER:

Fosilleşmiş ağaçların yoğun şekilde mostralandığı tepe, Miyosen yaşlı, beyaz-açık gri renkli volkanik küllerle (tuf) kaplı olup, sel yataklarında daha iri, diğer alanlarda daha küçük olmak üzere tümüyle silisleşmiş ağaç ve ağaç parçaları ve birkaç adet de silisleşmiş ağaç kökü ile kaplıdır. Bazı kütükler yatay, bazıları ise dikey durumda volkanik küllerin altına dalmaktadır.

V. PROJENİN TANITIMI VE GEREKÇESİ

Kızılcahamam – Çamlıdere ilçesi sınırları içinde Türkiye'de günümüze kadar bilinmeyen, dünya ölçeğinde de örneklerine ender rastlanan, yaklaşık 20 milyon yıl yaşlı, volkanik ürünler içinde fosilleşmiş bir orman korunmaktadır.

Fosilleşmiş ormanın korunduğu yöre genel hatları ile batıda; Bolu, kuzeyde; Çerkeş, Kurşunlu, Ilgaz, doğuda; Çankırı ve Şabanözü, güneyde; Beypazarı, Kazan, Çubuk yerleşim yerleriyle sınırlanabilen, jeolojik özellikleri genelde volkanik, volkano klastik, limnik-fluviatil olan, tarihsel süreçler içinde bu yörelerde yaşamış olan Galat halklarının onuruna 'Galatya Masifi' olarak adlandırılmış çok geniş bir alanın küçük bir parçasıdır.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

Fosil ormanın içinde yer aldığı ‘Galatya Masifi’ genel anlamda 23-11 yıl öncesinin Erken-Orta Miyosen yaşlı andezitik, dasitik, yer yer riyoitik, bazaltik; lav, tuf ve aglomeralardan türemiş volkanik, volkano klastik ve ayrıca büyük oranda volkanik gereç ve kumtaşı, siltaşı, kiltası, şeyl, tüfit ve yer yer işletilebilir linyit damarları ve silis mercekleri içeren sedimanter, volkano sedimanter bir istiften oluşmuştur.

Fosilleşmiş orman örneklerinin yoğunlaştığı bulgu alanı fosilleşmeye neden olan volkanik ürünlerce örtülmüş olup bu fosil orman ilk yorumlamalarla 20-18 milyon yıl öncesi Erken Miyosen devresinde yaşamış olan; çam ve meşe ağaçlarının egemen olduğu karışık zengin bir orman varlığını öncülemektedir.

İlk belirlemelere göre baskın olarak kök, gövde ve dallardan oluşan , fosil örtüsünün zaman içinde aşınarak kalkması ve yaşanan atmosferik koşulların oluşturduğu olumsuzluklarla parçalanmış fosil örnekler 250-300 m. yanal uzanımlı görünür bir zon da zenginleşmiştir.

Tektonizma sonucu şu an eğimli olan ve bu fosil ormanı barındıran tabakada, tabakanın eğim-doğrultusunda bilimsel kazılar gerçekleştirilirse, fosilleşmiş orman üyelerinin tüm; gövde, dal ve kökleriyle birlikte gün yüzüne çıkarılabilecekleri bilimsel gerçek bir sonuca ulaşılacaktır.

Bu tür bulgu alanlarının benzerleri dünya ölçeğinde az da olsa bulunmakta olup örnek olarak; kaynak eserlerden çok iyi bilinen ve uzun zamandan beri bir açık hava müzesi olarak ziyarete açılmış ABD deki Mesozoyik yaşlı fosilleşmiş (silisleşmiş) orman ve keza son yıllarda komşumuz Yunanistan’ın Midilli adasında, yine bir açık hava müzesine dönüştürülerek turizme sunulmuş, Çamlıdere bulgu alanımızdakine benzer ve aynı yaş ve özellikteki fosilleşmiş ağaçlar gösterilebilir. Kaldı ki Midilli Adası örneklerinde tekçe fosil ağaçlar egemendir.

Yukarıda sınırları çizilen ‘Galatya Masifi’ nin bazı yörelerinde daha önceki yıllarda yapılan jeolojik amaçlı çalışmalarda silisli zonlardan ve ağaç fosillerinden söz edilmiş olup örneğin; Güvem-Yukarı Çanlı’da (Keseköy) işletilmiş ve günümüzde terkedilmiş linyit ocağından benzer fosilleşmiş ağaç parçaları ve gövdeleri bulunmuş ve fakat bunlar hiçbir zaman Çamlıdere bulgu alanındaki kadar zengin olmamışlar ve bir açık hava müzesi olma özelliği ve niteliği taşımamışlardır. Bu bağlamda jeolojik, paleobotanik özellikler ve güzellikler taşıyan Çamlıdere bulgu alanının fosilleşmiş orman paleoflorası; örneklerin zengin ve nadir olarak bulunmaları, dünya ölçeğinde de bu denli zenginlik ve çok az sayıda bulunmaları ona bir açık hava müzesi olma sıfatını ivedi olarak kazandırmaktadır.

Diğer taraftan Çamlıdere bu fosil orman paleoflorası bulgu alanı 2863 sayılı yasanın ‘jeolojik devirlerde oluşmuş, özellik ve güzellikler taşıması’ maddesinde değinilen özellik ve güzellikleri taşıdığından acil olarak koruma altına alınma niteliğini de hak etmiştir. Kısaca bu alan dar kapsamda bile jeolojik koruma alanı (jeosit) ya da geniş alanlar kapsayacak biçimde jeoloji parkı (jeopark) olma özelliği de göstermektedir.

Özet olarak Çamlıdere fosil orman bulgu alanı, jeolojik-jeobotanik açıdan bir açık hava müzesi niteliğinde korunmak üzere acil olarak koruma altına alınmalı ve bu alanda

yapılması teklif edilen proje kapsamında bilimsel kazılar başlatılmalı ve bu eşsiz fosil orman florasının 20 milyon yıllık geçmişinin jeolojik görkemiyle birlikte tüm gövde, dal ve kökleriyle gün yüzüne çıkarılması ve bu örneklerin yerinde korunarak dünyadaki az sayıdaki benzer diğer örnekleri gibi bir açık hava müzesi niteliğine kavuşturulması sağlanmalıdır. Sunulan projenin ana amacı da budur.

Bu fosil ormanı oluşturan ağaçların her biri yaşamları sırasındaki yaşam öykülerinin kayıtlarını gövdelerinde oluşturdukları büyüme halkalarında tutarlarken, yeryuvarımızın geçmişinin 20 milyon yıl önceki geçmişinin kayıtlarının kısa bir bölümünü de gövdelerindeki bu büyüme halkalarındaki kayıtlarda belgelediler. Projenin amaçlarının başında, değinilen bu kayıtları gün yüzüne çıkararak okumak, anlamlarını ortaya koymak ve sonuçlarını bilim dünyasının, insanlığın ve turizmin hizmetine sunmak yer almaktadır.

VI. PROJENİN BİLİMSEL BOYUTLARI VE AYRINTILI TARTIŞIMI

Yukarıda değinildiği gibi Çamlıdere fosil ormanının içinde yer aldığı 'Galatya Masifi' Kuzeybatı Anadolu'da oldukça geniş bir alana yayılmış ve genel olarak volkanik, volkano klastik ve limnik-fluviatil ürünlerden oluşmuştur. Eldeki paleontolojik, paleobotanik, palinolojik, radyometrik ve magnetostratigrafik değerlendirmelerle Erken-Orta Miyosen zaman aralığıyla tarihlenmektedir. Genel olarak kuzeyde Kuzey Anadolu Fayı (KAF) ile sınırlanmakta ve hatta KAF tarafından da yer yer kesilmektedir. Kuzeyde, KAF'ın kestiği yörelerde Erken Pliyosen'den günümüze KAF boyunca onun tarafından oluşturulmuş havzalarda oluşan çökel istifler yer alır. Galatya Masifinin güneyinde ise Geç Miyosen, Erken Pliyosen yaşlı limnik-fluviatil çökeller masifin üzerinde gelişmiştir ya da onu örterler.

Galatya Masifi'nin oluşumu ve zaman-mekan içindeki evrimi bölgenin tektoniği ile yakından bağlantılı olmalıdır ve bu bağlamda tektonik sonuçlar yörenin paleocoğrafik evrimini biçimlendirmiştir.

Galatya Masifi'ne temel oluşturan paleocoğrafyanın evriminde; Neotethys'in (ya da onun kuzey kolunun) Kretase – Eosen arasında kapanmasının ardından oluşmuş Pontid Bloğu, Sakarya Kıtası ve Kırşehir Masifi arasında yer alan, kıtasal çarpışma sonucu gelişmiş havzalarda farklı özellikler izlenmektedir.

Jeoloji bilimi çalışanları arasında, konu edililen bu kıtasal çarpışma hakkında genelde görüş birliği olmakla birlikte değinilen alanda çarpışma sonrasının tektonik evrimi üzerinde ortak bir görüş birliği oluşmamıştır ve değişik öneriler teklif edilmektedir.

Örneğin Görür vd. (1998), Miyosen çökellerinin açılma tektoniği ağırlıklı kraton içi havzalarda oluştuğu, Koçyiğit vd. (1995), Kıtalararası yaklaşıma bağlı sıkışma rejiminin Pliyosen'e kadar sürdüğü ve Ankara'nın KB ve KD'sunda temeli oluşturan kayaçların Oligo-Miyosen yaşlı birimler üzerine şaryaj yaptığı (ki bu görüşe projeyi önerenlerden Saraç, G. (1994) da katılmaktadır), Seyitoğlu vd. (1997), Miyosen süresince bir açılma rejiminin hakim olduğunu, Pliyosen'de ise KAF'nın gelişimine bağlı olarak transpresyonel veya transtansiyonel bir rejimin yaşandığı varsayımında bulunmaktadırlar.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

Galatya masifine ilişkin değinilen bu tektonik öngörülerin tartışmaları süredursun bu masifte tektonizmaya bağlı ya da onun sonucu olarak gelişmiş volkanizmanın ve onunla girik olarak oluşmuş Miyosen çökellerinin hangi model çökel rejimler ve koşullar yaşadığı sorularının ve yaşanan etkin volkanizmanın işleyiş özelliklerinin ortaya konması ya da yanıtlanması gerekmektedir.

Galatya Masifinin Volkanik gereçleri ve limnik-fluviatil çökellerinin kalınlığı 1000 m.nin üzerindedir ve bunların geometrik ve zamansal ilişkileri masifin her bölümünde ortaya konmalıdır. Öncel çalışmalar ne yazık ki bu ilişkileri açıklayacak ya da ışık tutacak bir nitelik taşımamaktadır. Bu bağlamda eldeki veriler masifin tamamı için volkanizmanın ve limnik-fluviatil sedimantasyonunun evrimine ilişkin herhangi güncel bir model oluşturmaya ya da hazırlamaya uygun veya yeterli değildir.

Değinilen eksiklikleri gidermek amacıyla masifteki volkanik ve çökel kökenli birimlerin ayrıntılı çalışılması gerekmekte ve masifin tüm yörelerine ulaşılması gerekmektedir. En önemli sorunların başında farklı zamanlara ait volkanik aktivite ürünlerinin zamansal olarak ayrılabilmesi için önce gözlemsel yorumlar oluşturulabilmeli ve daha sonra radyometrik yaşlarla bu gözlemler desteklenmelidir. Stratigrafik ünitelerin ya da birimlerin farklı yüzlekleri yaş eşitliği ya da en azından benzerliklerin kontrol edilmesi ve bu bağlamda fasiyes analizleri ve yatay fasiyes gelişiminin korelasyon ve kalibrasyonlarına titizlik gösterilmesi öncel olarak gerekmektedir. Bu aşamada masifte magnetostratigrafi çalışmaları yapmak için örneklenmesi düşünülen kalın ve öncelikle küçük memeli fosillerle zonları kontrol edilebilen kesitlerin seçimi de özenle yapılmalıdır.

Diğer taraftan değinilen bu çalışmalara paralel olarak volkanik kayaç örnekleri (lavlar ve tüfler) itina ile alınmalı ve bu örneklerin çağdaş laboratuvarlarda radyometrik yaş tayinlerinin yapılması olmazsa olmazların başında yer almalıdır.

Galatya Masifinin çökel istiflerinin içinde bulunan yeraltı suyu seviyeleri ve bunların akıntı sistemlerinin incelenmesi Erken-Orta Miyosen süresince bölgede yaşanmış mikro iklimlerdeki değişimler üzerinde faydalı ve ilginç yorumlar getirebilir ve yöre bu konuda da araştırılmalıdır.

Galatya Masifinin volkanik ve çökel kayaçları öncel çalışmaların sınırlı alanlarında; radyometrik, magnetostratigrafik, paleontolojik, palinolojik, paleobotanik olarak yaşlandırılmış olup tartışmalı sonuçlar alınmıştır. Kızılcahamam-Güvem;Beşkonak ve Keseköy yörelerinin görsel çökelleri zengin paleobotanik ve paleontolojik flora ve faunayla karşımıza çıkar. Beşkonak florası Pliyosen, Keseköy faunası ise Erken Miyosen'in MN 3 zonu olarak karşımıza çıkmakta olup bu büyük bir çelişki olarak karşımıza çıkmaktadır.

Galatya Masifinin değişik yörelerinde benzer ya da farklı yaşlardan fauna gruplarına rastlanmaktadır. Keseköy'den sonra ilk sağlam ipuçları Çamlıdere-Osmansin köyü yöresinden saptanmıştır (Saraç, G. 2003). Geniş alanlara sahip Galatya Masifi içinde bu tür memeli fosil bulgu yerlerinin sayısı hızla artırılabilir. Böylesi sonuçlar alınabildiği takdirde masifin oluştuğu zaman aralıklarının bilinebilmesine büyük katkılar konabilecektir. Galatya

Masifinde paleobotanik, palinolojik ve paleontolojik örneklerin bulunup incelenmeleri, onların yalnızca içlerinde fosilleşerek korundukları çökellerin yaşlandırılmalarını değil, aynı zamanda bu paleoflora ve paleofaunanın paleoekolojik ortamının ve o günkü egemen paleoklim koşullarının da ortaya konabilmesini sağlayacaktır. Örneğin; ot yiyici (herbivor) paleomemeli faunanın beslenme özellikleri (ot, yaprak, filiz, dal, kök, kabuk, meyve, tohum vb.) paleoortamın doğal bitki örtüsü hakkında sayısız bilgiler verebilmekte, bir diğer yaklaşımla da paleomemeli faunanın paleoekolojik analizi vasıtasıyla paleoçevrenin bitkisel zenginliği de ortaya konabilecektir.

Diğer taraftan paleofaunayı oluşturan her bir türün ekomorfolojik analizi, bölgenin, üzerinde canlıların yaşadığı toprak yüzeyinin (paleosol) özelliklerini, toprağın sertliği, kumluluk derecesi, engebelik vb. hakkında yorumlar yapılmasını ve bu gibi bilgilerin ortaya konmasına katkılar sağlayabilir. Ayrıca paleomemeli fauna dişlerindeki odontolojik yapıların kazandığı özellikler ve dişlerdeki yükseklik oranları bu canlıların beslendikleri bitki örtüsü ya da beslenme diyetleriyle yakından ilgili oluşlarının unutulmaması gerekir.

Çamlıdere fosil ormanın yaşam bulduğu paleosol'un (eski toprakların) gün yüzüne çıkarılmasıyla o sırada yaşamış paleomemeli fauna da (küçük ve büyük) ortaya çıkabilir ve bulunacak bu paleomemeli fauna ile yukarıda değinilen ayrıntılı sonuçlara ulaşılabilir. Yine bu paleosollerden elde edilebilecek palinolojik ve paleobotanik örnekler yörenin ve hatta kıtalararası ölçekte lokal ve global paleoklim yorumların yapılabilmesine olanak tanıyabilir. Çamlıdere fosil ormanın bizatihi kendisi de elde edilemez güzellikte görsel, paleobotanik ve paleoklim açısından da bilinmezlerin aydınlatılması için çok ilginç sonuçlara ulaşabilmeyi sağlayabilecek özellikler taşımaktadır.

VII. YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

1. Fosilleşmiş (silisleşmiş) ormanın bulunduğu alanın bir açık hava müzesi olarak koruma altına alınması,
2. Oluşturulacak bir proje kapsamında kazılar yapılarak tüm ağaç gövde ve köklerinin tüm görkemleriyle ortaya çıkartılması,
3. Ağaç türlerinin, polenlerin (Çiçek tozu-tohumları) tanımlanması ve kataloglanması,
4. Ormanda yaşamış başta memeliler olmak üzere tüm hayvanların fosillerinin gün ışığına kavuşturulması,
5. Yakın çevrede kurulacak kapalı bir müzede, dünyanın diğer bölgelerinden getirtilecek fosil ağaç örneklerinin ve burada bulunacak fosillerin sergilenmesi; bu yolla, bilimsel çalışma yapacaklar için de ayrıca kapalı bir mekanın oluşturulması, ve
6. Turizm yatırımları yapılarak, yöreye gelecek bilim adamları ve turistlerin, ulaşım, yeme-içme ve barınma olanaklarının sağlanması (sponsorlar ve özel sektörle birlikte).

VIII. PROJE ÇALIŞMA BİRİMLERİ:

Projenin hayata geçirilebilmesi için, aşağıdaki konularda yetişmiş uzmanların doğrudan görev alacakları bir çalışma grubu kurulmalıdır.

1- İNŞAAT:

- i- fosil ormana ulaşım için gerekli yolların yapılması,
- ii- fosil ormana zarar vermeyecek yürüme yollarının düzenlenmesi, ve
- iii- kapalı bir müzenin inşası.

2- JEOLOJİ:

- i- yörenin 1/10.000 ve 1/5.000 ölçekli ayrıntılı jeoloji haritalarının yapılması,
- ii- yörenin ayrıntılı jeolojik tarihçesinin, stratigrafisinin ortaya konması, ve
- ii- bölgede,

- a. paleo-volkanoloji,
- b. hidrojeoloji,
- c. jeotermal,
- d. mineraloji,
- e. petrografi,
- f. sedimantoloji, ve
- g. tektonik, araştırmaların yapılması.

3- PALEONTOLOJİ:

- i- yapılacak kazıların yönetilmesi,
- ii- silisleşmiş ağaçların ve parçalarının envanterinin çıkartılarak kataloglanması,
- iii- kazılarla bulunacak hayvan fosillerinin korunması, kataloglanması,
- iv- tüm bunların yaşlarının saptanması.

4-PALİNOLOJİ:

- i-volkanik küller içerisinde bulunacak polenlerin vb. incelenmesi, kataloglanması.

5- ORMAN VE ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ:

- i- orman yayılım alanının saptanması, ve
- ii- silisleşmiş ağaçların türlerinin ortaya konması.

6- EMNİYET BİRİMLERİ:

- i- yörenin koruma altına alınarak süregiden yağmalanmanın önlenmesi için:
- ii- çalışmalar başlamadan önce ve çalışmalar süresince jandarma birimleri, ve
- iii- çalışmalar tamamlandıktan sonra özel koruma birimlerinin harekete geçirilmesi.

7. TANITIM BİRİMİ:

- i- gerek bilimsel, gerekse genel amaçlı turizme yönelik olarak bölgeyi tanıtmak için broşürler hazırlamak, yazılı ve görsel medyayı harekete geçirmek, ve
- ii- turizm faaliyetlerini koordine etmek.

8. İDARİ BİRİM:

- i- tüm çalışmaların koordinasyonu ile ilgilenmek,
- ii- çalışma stratejisini, kısa, orta ve uzun vadeli olarak saptayıp, izleyecek, jeoloji alt yapısına sahip bir uzmanı başkanlığında oluşturulacak bir grup.

IX. PROJE MAALİYETİNİN KARŞILANMASI:

Bölgenin milli park (jeosit/jeopark) ilan edilmesinden sonra yapılacak ana projeye ve çalışmaların masraflarına UNESCO başta olmak üzere birçok yurtdışı kuruluş yardımcı olacaktır. Bunun yanısıra, özel vakıflar ve diğer yerli firma ve kuruluşlardan sponsorluk da talep edilebilecektir. Bölge koruma altına alındıktan sonra ziyaretçiler vasıtasıyla yöre halkına ve turizme katkıda bulunabilecektir.

X. İVEDİLİKLE YAPILMASI GEREKENLER:

- 1. Bölgenin milli park ilan edilerek derhal koruma altına alınması,
- 2. Ana projenin yapılarak UNESCO ilgili birimlerine başvurulması,
- 3. Ana maliyetlerin çıkartılması,
- 4. Sponsorların belirlenmesi, ve
- 5. Yukarıda görevleri tanımlanan çalışma birimlerinin kurularak çalışmalara ivedilikle başlanması.

.....&.....

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006